

Odluke Organa za tumačenje i praćenje primjene Kolektivnog ugovora za graditeljstvo (pročišćeni tekst NN12/08) u 2013. godini

Odlukama ministra nadležnog za rad, od dana 24. travnja 2002. godine, 16. srpnja 2003. godine, 06. lipnja 2005. godine, 19. kolovoza 2005. godine, 11. srpnja 2007. godine te 06. veljače 2008. godine (NN broj 56/02, 120/03, 75/05, 104/05 81/07 i 20/08) proširena je primjena Kolektivnog ugovora za graditeljstvo iz 2001. godine, te primjena izmjena i dopuna Kolektivnog ugovora (ukupno 5) na sve poslodavce i radnike u djelatnosti graditeljstva u Republici Hrvatskoj.

Nastavno objavljujemo pitanja i službena tumačenja / odgovore Zajedničkog organa za tumačenje i praćenje primjene KUG-a (dalje u tekstu: Zajednički organ) koja su donesena dana 29. listopada 2013. godine.

Zajednički organ je konstituiran dana 09.07.2003. godine kada je donesen Poslovnik o radu. Sukladno Kolektivnom ugovoru za graditeljstvo i Poslovniku, Zajednički organ je nadležan tumačiti isključivo odredbe Kolektivnog ugovora za graditeljstvo, a ne i druge propise i akte kojima se uređuju prava i obveze radnika i poslodavaca u graditeljstvu.

Sjedište istog je u prostorijama HUP- Udruge poslodavaca graditeljstva u Zagrebu, Pavla Hatza 12.

Zajednički organ ima ukupno 6 članova, od toga svaka strana, potpisnica, KUG-a, imenuje po tri člana. prema svojim pravilima.,.

Zajednički organ radi i donosi svoje odluke i tumačenja na sjednicama. Za donošenje pravovaljanih odluka (tumačenja) potrebna je prisutnost natpolovične većine svih članova Zajedničkog organa. Odluka je donesena ako je za prijedlog odluke glasovala natpolovična većina prisutnih članova.

PODRUČJE PRIMJENE KUG-a

68. Pitanje: Da li je tvrtka, s obzirom na upisanu djelatnost u registar (NKD brojčane oznake 26610 i 2361) obveznik primjene prava i obveza iz granskog kolektivnog ugovora?

Odgovor: (29.10.2013.)

Sukladno odredbi članka 2. Kolektivnog ugovora za graditeljstvo određuje se važenje kolektivnog ugovora s obzirom na područje djelatnosti. Ovom odredbom se određuje da se Kolektivni ugovor za graditeljstvo primjenjuje na sve fizičke i pravne osobe, koje obavljaju pojedine djelatnosti iz područja graditeljstva koje su primjerice navedene u odredbi članka 2. Kolektivnog ugovora za graditeljstvo.

Upućuje se na Odluku Zajedničkog organa za tumačenje od 27. lipnja 2012. godine koja glasi: „Za primjenu Kolektivnog ugovora za graditeljstvo, s obzirom na područje djelatnosti za poslodavce mjerodavna je registracija odnosno upis poslovne djelatnosti u javni registar, te se u smislu članka Kolektivnog ugovora smatra da poslodavac koji je upisao u javni registar sve ili pojedine djelatnosti iz područja graditeljstva, iste i obavlja, te je dužan primjenjivati Kolektivni ugovor za graditeljstvo,,.

Dakle, u konkretnom slučaju, pravna osoba ima u javnom registru upisanu djelatnost iz područja graditeljstva (*Projektiranje, građenje i nadzor nad gradnjom“) te je obvezna primjenjivati Kolektivni ugovor za graditeljstvo. Ukoliko poslodavaca nema u javnom registru upisane djelatnosti iz područja graditeljstva, smatra se da istu ne obavlja i nema obveze primjene Kolektivnog ugovora za graditeljstvo.

69. Pitanje: Tvrtka postavlja pitanje mogućnosti korištenja Kolektivnog ugovora za graditeljstvo u njihovoj djelatnosti 2454, te da li mogu primjenjivati Kolektivni ugovor iako zaposleni nisu članovi sindikata?

Odgovor: (29.10.2013.)

1.2. U konkretnom slučaju pravnu osobu ne obvezuje Kolektivni ugovor jer ista ne obavlja djelatnosti graditeljstva, odnosno nema djelatnosti iz područja graditeljstva upisane javni (sudski) registar, niti ispunjava pretpostavke iz odredbe članka 3. Kolektivnog ugovora za graditeljstvo koji određuje krug osoba koje Kolektivni ugovor obvezuje (ugovorne strane, osobe koje su u vrijeme bile ili naknadno postale članovi stranaka ugovora i osobe koje naknadno pristupe ugovoru, te sve osobe koje su naknadno postale članovi udruga koja je pristupila ovom ugovoru).

Primjena Kolektivnog ugovora za graditeljstvo je proširena temeljem odluka ministra nadležnog za rad (NN broj 56/02, 120/03, 75/05, 104/05, 81/07, 20/08), na sve poslodavce i radnike u djelatnostima graditeljstva i ne ovisi o članstvu u sindikatu. Pravna osoba kao poslodavac može kolektivno pregovarati i sklopiti kolektivni ugovor sa sindikatom sukladno važećim propisima.

GODIŠNJI ODMOR

70. Pitanje: Tvrtka traži tumačenje st. 4 članka 32. KUG-a te postavlja pitanje da li se ovih 5 tjedana smatra 5 kalendarskih tjedana, što bi značilo da radnik može imati najviše 35 dana godišnjeg odmora (5x7 dana u tjednu) ili se to tumači na način da se smatra radni tjedan, što bi značilo da radnik može imati najviše 25 dana (5x5 radnih dana u tjednu)?

Ukoliko bi se tumačilo na prvi način, onda znači da gornja granica godišnjeg odmora više ne bi bila 30 radnih dana kao do sada nego 35 dana?

Ukoliko bi se tumačilo na drugi način, da li se moraju smanjivati stečena prava radnika koji u ovom trenutku imaju više od 25 dana godišnjeg odmora?

Odgovor: (29.10.2013.)

2.1. Odredbom članka 32. Kolektivnog ugovora za graditeljstvo određeno je da godišnji odmor može najkraće trajati 4 tjedna, a ukupno godišnji odmor ne može trajati duže od 5 tjedana.

Preračunavanje tjedana u radne dane je nužno u slučaju trajanja godišnjeg odmora duljeg od 4 tjedna, sukladno propisanim kriterijima, odnosno u slučajevima kada radnik godišnji odmor ne koristi u (kalendarskim) tjednima nego prema broju radnih dana.

Budući da kod poslodavaca u području graditeljstva tjedno radno vrijeme može biti različito za pojedine radnike, dogovoreno je da prilikom preračunavanja minimuma od 4 tjedna u radne dane, radnicima u godišnji odmor treba uračunati njihove stvarne radne dane. To znači:

- da onima koji rade u petodnevnom tjednu četiri tjedna bi iznosila 20 radnih dana,
- da onima koji rade u šestodnevnom tjednu četiri tjedna bi iznosila 24 radna dana.

Isti princip preračunavanja se primjenjuje i kod ukupnog godišnjeg odmora koji može trajati najduže 5 tjedana.

U radne dane godišnjeg odmora se ne uračunavaju neradne subote, blagdani te neradni dani određeni zakonom u koje se ubraja i nedjelja.

AD3. TERENSKI DODATAK

71.- 76. Pitanja vezana za terenski dodatak u zemlji i inozemstvu

- Koliko treba biti minimalna udaljenost od sjedišta poslodavca ili sjedišta izdvojene poslovne jedinice odnosno udaljenost od mjesta radnikovog prebivališta ili uobičajenog boravišta do mjesta rada na terenu na koje je radnik upućen da bi se radniku temeljem KUG-a morao isplatiti terenski dodatak. Može li poslodavac odlukom ili kojim drugim internim aktom (kojim ?) odrediti navedenu udaljenost kao osnov za isplatu terenskog dodatka.
- Koliko dana najmanje radnik mora raditi izvan sjedišta poslodavca ili sjedišta izdvojene poslovne jedinice i izvan mjesta svog prebivališta ili uobičajenog boravišta da bi ostvario pravo na dodatak za terenski rad. Može li poslodavac internom odlukom ili drugim internim aktom (kojim?) odrediti koliki broj dana (najmanje) radnik mora biti na terenu da bi ostvario pravo na terenski dodatak.
- Ako poslodavac organizira dostavu toplog obroka na gradilište, može li radniku isplatiti manje od propisanog terenskog dodatka (manje od 80,00 kuna)dnevno. dakle,može li poslodavac umanjiti iznos terenskog dodatka od 80 kuna za iznos toplih obroka čiju je dostavu organizirao na gradilište ?
- Ako je poslodavac organizirao smještaj radnika na gradilištu, može li radniku isplatiti manji iznos terenskog dodatka od iznosa koji je propisan KUG-om (manje od 80,00 kuna)?. dakle, može li poslodavac umanjiti iznos terenskog dodatka od 80 kuna za iznos koji je utrošio na smještaj radnika.
- Može li poslodavac samostalno odrediti iznos terenskog dodatka koji će isplatiti radniku koji je upućen na rad u inozemstvu?
- Koji minimalni iznos terenskog dodatka poslodavac mora isplatiti radniku koji radi na terenu u inozemstvu ?

Odgovor: (29.10.2013.)

1. Odredbom članka 56. Kolektivnog ugovora za graditeljstvo ugovorne strane su uredile minimalne okvire i rokove za utvrđivanje terenskog dodatka sukladno poreznim propisima koji definiraju terenski dodatak odnosno uvjete pod kojima se isti isplaćuje u zemlji i inozemstvu a jedan od tih uvjeta je i minimalnu udaljenost od 30 kilometara od sjedišta poslodavca ili sjedišta izdvojene poslovne jedinice odnosno udaljenost od mjesta radnikova prebivališta ili uobičajenog boravišta do mjesta rada na terenu.
Iz navedenog proizlazi da poslodavac ima obvezu utvrđivati pripadajuće iznose terenskog dodatka radnicima na pojedinim gradilištima sukladno okvirima odnosno uvjetima propisanim KUG-om i važećim poreznim propisima.
2. Odredbom članka 56. Kolektivnog ugovora za graditeljstvo nije propisano ograničenje u pogledu minimalnog broja dana rada na terenu i plaćanja naknade za terenski, te proizlazi da se naknada za terenski dodatak može isplatiti za minimalno jedan dan.
3. Visina terenskog dodatka iznosi 80,00 – 170,00 kuna. Osnovni smisao i cilj odredbe članka 56. Kolektivnog ugovora za graditeljstvo je da za vrijeme rada i boravka izvana sjedišta poslodavca ili sjedišta izdvojene poslovne jedinice poslodavca i izvan mjesta radnikovog prebivališta ili uobičajenog boravišta, radnik ima pravo na terenski dodatak u visini koja mu pokriva povećane troškove prehrane i ostale troškova na terenu.
Sukladno odredbi stavka 3. članka 56. Kolektivnog ugovora za graditeljstvo određeno je da poslodavac utvrđuje pripadajući iznos terenskog dodatka srazmjerno troškovima prehrane koje imaju radnici na pojedinim gradilištima. Iz navedene odredbe proizlazi mogućnost smanjivanja naknade terenskog dodatka samo srazmjerno troškovima prehrane.
4. Sukladno odredbi stavka 3. članka 56. Kolektivnog ugovora za graditeljstvo određeno je da poslodavac utvrđuje pripadajući iznos terenskog dodatka srazmjerno troškovima prehrane koje imaju radnici na pojedinim gradilištima. Iz navedene odredbe proizlazi da trošak smještaja nije trošak koji se uračunava u terenski dodatak što je u skladu sa važećim poreznim propisom.
Upućujemo na porezni propis, odredbu članka 13. Pravilnika o porezu na dohodak glede obveze snošenja troškova smještaja od strane poslodavca.
Odredba članka 56. Kolektivnog ugovora nije izriekom utvrdila mogućnost isplate terenskog dodatka radniku koji ne boravi (noći) na terenu, ali ta mogućnost postoji prema poreznom propisu i nije u koliziji sa odredbom članka 56 KUG-a.
Upućujemo na porezni propis - članak 13. Pravilnika o porezu na dohodak.
5. Sukladno odredbi članka 22. Dodatka Kolektivnom ugovoru za graditeljstvo, na gradilištu u inozemstvu poslodavac je radniku dužan u pravilu osigurati organiziran smještaj i prehranu. Ako to nije moguće osigurati, radniku se isplaćuje terenski dodatak. Iznos naknade utvrđuje poslodavac. Upozoravamo da, prema odredbi članka 56. Kolektivnog ugovora za graditeljstvo, ta se naknada mora isplatiti najmanje u visini koja radniku pokriva povećane troškove prehrane i ostalih troškova na terenu (osim troškova smještaja koji se podmiruju na teret poslodavca). Upućujemo na porezni propis vezano za definiranje terenskog dodatka u inozemstvu i uvjete isplate istog.
6. Isplata minimalnog iznosa terenskog dodatka u inozemstvu ovisi da li se radnici upućuju u zemlje u kojima je obvezna primjena propisa zemlje rada ili kolektivnog ugovora zemlje rada ili se upućuju u zemlje u kojima je dopušteno uvjete rada urediti neovisno od propisa zemlje rada. Ako poslodavac može urediti uvjete rada radnika neovisno od propisa zemlje rada ili kolektivnog ugovora zemlje rada, u obvezi je primjenjivati Kolektivni ugovor za graditeljstvo i Dodatak Kolektivnom ugovoru za graditeljstvo, koji uređuju minimalni iznos punog terenskog dodatka (80,00 – 170,00 kuna) kao i druga pitanja vezana za terenski dodatak.

Pripremila Jasenka Vukšić, dipl.iur

U Zagrebu, 27.12.2013. godine